

PRO ZAHŘÁDKÁŘSKOU PRAXI 1

JAK SPRÁVNĚ HNOJIT

Hospodárné využití hnojiv v zahrádkách je důležitým ukazatelem efektivnosti zahrádkářství. Správná výživa pěstovaných rostlin podmiňuje kvalitu a kvantitu sklizně. To je dnes obecně známo, ale ne všemi drobnými pěstiteli – zahrádkáři respektováno. Důvody proč tomu tak je jsou různé. Nedostatek statkových hnojiv, malý výběr průmyslových hnojiv i jejich vysoká cena a v neposlední řadě nedostatečné znalosti a zkušenosti zahrádkářů. A přece při dodržování zásad správné výživy rostlin, lze čelit jak nedostatku hnojiv, tak i snížit náklady na jejich nákup.

Nelze přehlížet skutečnost, že dobrý zdravotní stav rostlin a jejich úrodu nepříznivě ovlivňuje jak nedostatek živin (zákon minima), tak i přebytek živin, a to zejména některých biogenních nebo i stopových prvků. Je to důležité především u ovocných dřevin, které rostou na jednom místě i několik desítek let. Proto obračujeme pozornost především na ně.

Aby hnojiva dodaná ovoc. dřevinám byla maximálně využita a jejich účinek se projevil žádoucím výsledkem, je nutno nejen volit správnou agrotechniku půdy, ale i dobře hospodařit s půdní vláhou, volit vhodnou dobu k hnojení a způsob aplikace a dodávat takové živiny, které rostlina potřebuje.

1. Agrotechnika půdy:

obohacování půdy humusem; provzdušňování půdy rytím nebo mělkou orbou, střídání podkultur s černým úhorem; regulace hladiny spodní vody (drenáž).

2. Hospodaření s půdní vláhou:

využití zimní vláhy – podzimní obrývání; narušení půdního škrálopu po dešti; nastýlání (mulčování) během vegetace (na zimu nastýlku odstranit – úkryt pro myši); v zatrávněném pozemku udržování rytých mís kolem stromů i keřů; vyloučení hluboce kořenicích podkultur; boj proti plevelům.

3. Vhodná doba k hnojení a způsoby aplikace:

kromě dodání některých zásobních živin do půdy (např. před výsadbou do jam) nedávat celou stanovenou dávku hnojiv na jednou ale alespoň na dvakrát (podle druhu hnojiva); respektovat období, kdy rostlina živiny nejvíce potřebuje a také je přijímá; základní hnojení provádět zčásti na podzim a zbytek na jaře, dohnojování provádět individuálně podle potřeby jednotlivých stromů a keřů; podle charakteru použitého hnojiva volit způsob zapravení – aplikace.

Organická hnojiva:

vyzrálý kompost rozhozem na podzim; chlévskou mrvu po rozhození ihned zapravit do půdy (při podzimní nebo jarní úpravě půdy); močůvkou (výluh chlév. mrvy) před použitím obohatit o kys. fosforečnou přidáním některého fosforečného prům. hnojiva a aplikovat zálivku po dešti jako doplňkové hnojení; fekalie jedinež kompostovat; slepičí – holubí trus jako zředěný zákvas zálivkou během vegetace (po dešti).

Průmyslová hnojiva:

obsahující pomalu rozpustné živiny, používat před výsadbou (zásobní hnojení) a dále jen na podzim, aplikovat rozhozem před rytím;

Hnojiva obsahující rychle rozpustné živiny aplikovat na jaře a během vegetace formou zálivky nebo rozhozem a lehce je zapravit do půdy.

Dusíkatá hnojiva s rychle účinným dusíkem (ledky) není třeba do půdy zapravovat.

Stanovené množství těchto hnojiv rozdělit na 3 díly, z toho 2 díly dodat před květem a zbytek koncem jara po odkvětu.

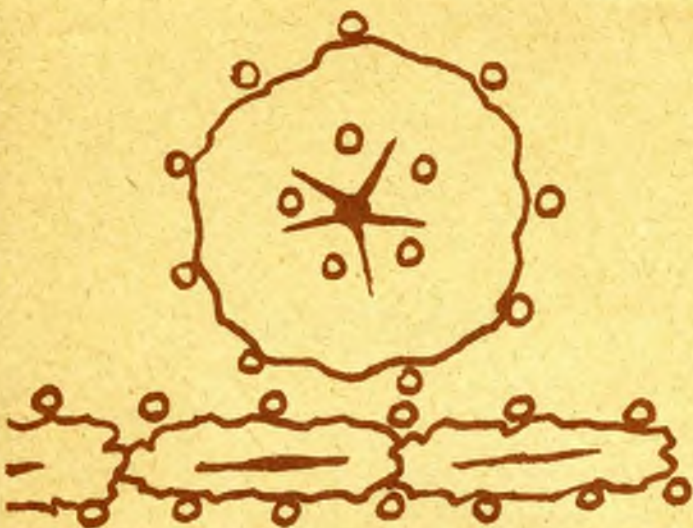
Hnojiva obsahující rychle i pomalu rozpustné živiny aplikovat z poloviny na podzim, zbytek před květem. Zapravit do půdy. Hospodárný způsob hnojení je používání roztoků (výluhů) organických i prům. hnojiv, tzv. hloubkové hnojení. Provádí se buď půdním injektorem (pod tlakem), nebo zálivkou do vyvrtných děr průměru 10–15 cm, hlubokých 30–60 cm. Vzdálenost vpichů nebo děr 80–100 cm od sebe pod okapem koruny (nejvíce živných kořínků). Za vegetace používat roztok 5⁰/₀, mimo vegetaci až 10⁰/₀ použitých hnojiv. Tento způsob je zvláště hospodárný, v zatravněných zahradách a při individuálním dohnojování především za vegetace.

Zjistíme-li během vegetace nedostatek některých živin, zejména stopových prvků, je možno je dodat rychle postřikem nadzemních orgánů ovoc. dřevin, tok zvaným hnojením na list. Dodání těchto definitních stopových prvků můžeme spojit s postřikem proti chorobám a škůdcům. Koncentrace roztoků je dána použitou látkou a dobou aplikace. Např. bor ve formě Boraxu za vegetace 0.3–0.5 ‰, mimo vegetace 1 ‰. Zinek ve formě síranu zinečnatého za vegetace 0.3–0.6 ‰, mimo vegetaci 3–5 ‰ a pod. Postřiky opakovat 2 až 3 krát, s odstupem 10–14 dnů. Je třeba si však přitom uvědomit, že tyto postřiky na list působí jen kratičkou dobu a sice jen pokud jsou v roztoku jako kapky na listech anebo přejdou po zaschnutí znovu do roztoku působením rosy nebo velmi mírného deště (mrholení), případně lehkého pokropení rostlin.

4. Dodávat ty živiny, které rostlina potřebuje:

hnojiva nepoužívat nahodile, ale na základě hnojařského plánu, který by měl i na zahrádce vycházet ze znalostí složení a obsahu půdy. Aspoň jednou za 3 až 5 let by si měl každý zahrádkář dát zjistit obsah živin v půdě a to buď formou rozboru půdních vzorků (případně listové diagnózy). Znalost obsahu živin v půdě a půdní reakce je základem efektivního hnojení, protože dodáváme jen ty živiny, které půda neobsahuje v potřebném množství. Tím předcházíme podvýživě nebo nežádoucímu přehnojení, které jsou nejen rostlinám, ale i naší kapse škodlivé.

Závěrem možno konstatovat, že dodržováním uvedených zásad hnojení, mohou být podstatně sníženy náklady na nákup hnojiv a přesto dosaženo dobrých nebo i nejlepších pěstitelských výsledků.

○ = vpichy injektoru nebo vrtané díry

správná vrtaná díra

nesprávně vyhloubená díra pomocí sochoru

sochorem stlačená
zemina roztok
pomalu nasává

Napsal: Felix Lisník

Recenzoval: Dr. B. Starý

Vydává pro své členy Český
ovoc. a zahr. svaz, ústř. výbor v Praze.

NV 5, 5774-70